

Připravili jsme pro vás podzimní rozesílku s číslem 17/2023. Rubriky s novým textem jsou označeny symbolem . V rozesílce najdete pozvánky na osvětové a vzdělávací akce a programy. Postupně budeme přidávat tipy na regionální dárečky pro vaše blízké a partnery (str. 11–12).

V části I, na stránkách 2–12, najdete AKTUALNÍ informace – zprávy z tisku, grantové výzvy, pozvánky na vzdělávací programy a akce, informace o kampaních.

V části II přinášíme náměty a inspiraci i tipy na pomůcky a publikace (str. 13–17).

Část III přináší stálý soubor informací a odkazů k důležitým tématům (od str. 18).

Archív rozesílek: www.liska-evvo.cz/rozesilka

Významné dny v LISTOPADU: 1. listopadu – Mezinárodní den veganství, Den zdravého stravování, 10. listopadu – Světový den vědy pro mír a rozvoj, Dny pasivních domů, 11. listopadu – svatý Martin, 16. listopadu – Den používání méně věcí, 24. listopadu – Mezinárodní den nekupování ničeho, 26. listopadu – Světový den udržitelné dopravy, 28. listopadu – Giving Tuesday, více na <https://www.ekokalendar.cz/>

Akce do DIÁŘE:

Pátek 10. listopadu	Vsetínské školy za lepší svět www.liska-evvo.cz
Pá – So 1.–2. prosince	30. Valašský mikulášský jarmek www.jarmek.cz
Pátek 15. prosince	členská schůze LÍSKY www.liska-evvo.cz

Osvětové kampaně LÍSKY

PTÁCI – ŽIJÍ TADY S NÁMI	PŘÍRODNÍ ZAHŘADA – PŘÍRODA POD NAŠIMI OKNY	STROMY a MY	POCTIVĚ VYROBENÉ, SPRAVEDLIVĚ ZÁPLACENÉ	POCTIVĚ VYROBENÉ, PODPORA MÍSTNÍ UDRŽITELNÉ EKONOMIKY
1.–30. DUBNA	1. KVĚTNA – 30. ČERVENA	15. ZÁŘÍ – 31. ŘÍJNA	CELOROČNĚ	CELOROČNĚ
www.liska-evvo.cz	www.liska-evvo.cz	www.liska-evvo.cz	www.liska-evvo.cz	www.liska-evvo.cz

Zapojte se do osvětových kampaní LÍSKY a podpořte důležitá témata **PTÁCI, ZAHŘADA, STROMY, FAIR TRADE a místní udržitelná ekonomika,**

www.liska-evvo.cz/doc/osvetove-kampane

Hlavním cílem kampaní je osvěta tématu s dopadem na šetrnější a odpovědnější přístup k přírodě a životnímu prostředí.

Každá kampaň vychází z významného dne či **klíčové akce.**

Ke kampani je sestaven **kalendář akcí,** zahrnující aktivity a programy zapojených a spolupracujících organizací, vydána **tisková zpráva,** osvětové a didaktické **materiály, metodické listy či pomůcky.**

Registrace do kampaní zde: <https://forms.gle/PffLWtjijunJYv37H9>

OBSAH ROZESÍLKY 17/2023

Část I

INFORMACE, AKTUALITY, POZVÁNKY NA AKCE, NABÍDKA PROGRAMŮ PRO ŽÁKY I DOSPĚLÉ, KAMPANĚ

I/1	Zprávy z Lísky	... str. 2
I/2	Aktuality, zprávy z webu a tisku	... str. 3
I/3	Grantové výzvy	... str. 4
I/4	Pozvánky na akce, osvětové kampaně	... str. 5
I/5	Vzdělávací programy a metodická podpora EVVO	... str. 8
I/6	Výukové programy, projektové dny pro školy a školská zařízení	... str. 9
I/7	Tipy na originální vánoční dárky od regionálních výrobců	... str. 11

Část II

METODICKÁ PODPORA

II/1	Náměty, doporučení, inspirace, příklady dobré praxe	... str. 13
II/2	Tipy na publikace, časopisy, učební pomůcky a další pomocníky	... str. 15
II/3	Program Učíme se venku	... str. 16
II/4	Projekty pro školy, soutěže	... str. 17
II/5	Tipy na výlety, exkurze, výstavy	... str. 17

Část III

UŽITEČNÉ ODKAZY A INFORMACE

III/1	Udržitelný rozvoj	... str. 18
III/2	Přírodní zahrady	... str. 19
III/3	Zelené okénko	... str. 19
III/4	Místní produkty, biopotraviny	... str. 19
III/5	Fairtrade	... str. 20

Podpořte LÍSKU

Programy a činnosti můžete podpořit finančně:

- ✓ členstvím v Klubu LÍSKY
- ✓ darem prostřednictvím darovacího formuláře [DARUJME.CZ](https://www.darujme.cz)

Klub LÍSKY

Svým členstvím v Klubu LÍSKY podpoříte programy pro děti a osvětové kampaně, stanete se součástí dění, získáte informace a benefity a zároveň dáte všem najevo, že nám fandíte.

V roce 2022 členové Klubu Lísky zaslali 36.000 Kč.

Děkujeme za dlouhodobou podporu, díky níž můžeme tvořit tematické programy a materiály pro učení venku.

Dar LÍSCĚ

prostřednictvím darovacího formuláře [DARUJME.CZ](https://www.darujme.cz)

S LÍSKOU v přírodě je prima. Podporujeme pedagogy a lektory, aby přenesli výuku co nejvíce ven, do školních zahrad a okolí školy. Poskytujeme náměty a příklady, co a jak venku učit. Zaměřujeme se na budování a využívání zahrad a propagujeme benefity kontaktu dětí s přírodou. Aktivně se věnujeme tématu ptáci, stromy, voda, fair trade, místní udržitelná ekonomika a potravinová soběstačnost. Připravujeme výukové programy a projektové dny, žákovské kampaně, akce pro rodiny s dětmi, veřejnost, osvětové kampaně, konference, semináře, kurzy a exkurze pro pedagogy. www.darujme.cz/projekt/1203070

V roce 2022 jsme z vašich darů získali 1.470 Kč.

Velmi si toho vážíme a DĚKUJEME.

část I • INFORMACE, AKTUALITY

I/1

Zprávy z LÍSKY

V měsíci září a říjnu jsme připravili 7 projektových dnů pro MŠ a ZŠ v Arboretu Semetín, další 4 projektové dny proběhly v mateřských školách.

Dokončujeme s lektory popis aktivit 4 nových programů do manuálu lektora v projektu Lísky „Písmena a čísla VENKU s Lískou“. Projekt podpořilo Ministerstvo životního prostředí.

Dolaďujeme a ověřujeme lektorské manuály, pracovní listy a materiály k programům v Arboretu Semetín na téma VODA, STROMY a HMYZ pro MŠ a I. stupeň ZŠ. Projekt je spolufinancován Zlínským krajem.

Vyhodnotili jsme nominace na CENU za přínos EVVO ve Zlínském kraji za rok 2023. V 10 kategoriích přišlo 25 nominací. Ocenění byla předána v programu XXII. Krajské konference o EVVO, ve středu 18. října ve Zlíně,

<https://www.liska-evvo.cz/doc/xxii-rocnik-krajske-konference-o-evvo-1>

Přehled nominací najdete na str. 3

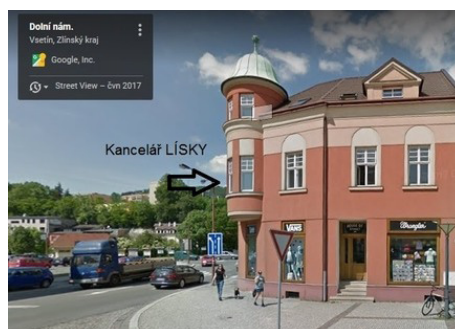
Připravili jsme XXII. Krajskou konferenci o EVVO (Tisková zpráva na str.3)

Na pátek 10. listopadu připravujeme žákovské sympozium Vsetínské školy za lepší svět, <https://www.liska-evvo.cz/doc/vsetin-proti-chudobe>

Připravujeme další workshopy a projektové dny v MŠ a ZŠ.

Jsmo připraveni podpořit školy, organizace i obce zajištěním aktivit pro děti a Férové kavárny LÍSKY na rozmanitých slavnostech, festivalech a oslavách.

Těšíme se na setkávání, Vaše LÍSKA

Kancelář a Férový obchůdek Lísky
www.liska-evvo.cz/doc/ferovy-obchudek

**LUKÁŠOVY
HRAČKY
potěší a pomáhají**

<https://www.facebook.com/lukasovyhracky>

Renáta Lažová, tel.: 605 570 103

Panenko aneb Jak plyne čas na Valašsku

Ojedinělá autorská sbírka valašských panenek v galerii Klobučan v kulturním domě ve Valašských Kloboukách. Sběratelkou a tvůrkyní je Alena Dynková.

LÍSKA

Zlínský kraj
Kraj bez hranic

Rozesílka LÍSKY 17/2023

strana 2

TISKOVÁ ZPRÁVA o XXII. Krajské konferenci o EVVO ve Zlínském kraji

Zlín | 18. 10. 2023 • Ocenění pro osobnost environmentální výchovy a osvěty ve Zlínském kraji za rok 2023 bylo na XXII. Krajské konferenci o environmentálním vzdělávání, výchově a osvětě předáno panu Milanu Drgáčovi.

Již dvacátý druhý ročník Krajské konference o environmentálním vzdělávání, výchově a osvětě ve Zlínském kraji připravila Líška s partnery, pod záštitou Bc. Hany Ančincové, statutární náměstkyně hejtmana Zlínského kraje.

Tradiční inspiromat zajímavých a aktuálních témat, tipů a nápadů pro formální a neformální vzdělávání prolínalo hlavní téma: **Svět se mění, pojďme o tom učit.**

Součástí programu konference byl **blok referátů k hlavnímu tématu**, kde se o své názory a zkušenosti podělil Mgr. Bohumil Kartouz, Ph.D., český pedagog a publicista, dlouhodobě se zaměřující na téma inovace vzdělávání, a Mgr. Bára Duží, Ph.D., z Ústavu geoniky Akademie věd ČR, společenskovední výzkumnice a zahrádkářka.

Pro více než 100 účastníků konference byly připraveny **dva bloky workshopů** s lektory Bárou Duží, Pavlou Gáškovou, Marií Petřů, Petrou Handlovou, Barborou Vojvodíkovou, Matyášem Adamem, Jadou Hlinským a Martinem Křížem. Většina aktivit směřovala k venkovní výuce, využití zajímavých aplikací, technologií a pomůcek na poznávání přírody, učení v souvislostech a využití moderních didaktických forem a metod.

Každý účastník získal sadu zajímavých tematických výukových a osvětových materiálů.

V doprovodném programu se představili: Ateliér přírodního barvířství Vsetín, ALCEDO – středisko volného času a plavecká škola Vsetín, Centrum Veronica Hostětín, Dům dětí a mládeže Šikula Uherské Hradiště, Chaloupky Kněžice, Informační středisko pro rozvoj Moravských Kopanec, Lukášovy šité hračky, Renáta Lažová, Můj první zápisník, Amélie Janíková, Park ROCHUS Uherské Hradiště, Rezekvítek Brno, Středisko volného času Klubko Staré Město, Studijní centrum Basic Vsetín, Vědecký stoleček UTB a Ústavu Geoniky AV ČR a Vzdělávací a informační středisko Bílé Karpaty, Veselí n. M.

V úvodní části konference byly předány Ceny za přínos k rozvoji EVVO v regionu. Cena je vyhlašována od roku 2001. Nominováno bylo 21 osobností, škol, organizací a projektů. Osobností EVVO se stal Ing. Milan Drgáč.

„Pan Drgáč je dlouholetý poradce v ekologickém zemědělství, působí v PRO-BIO Svaz ekologických zemědělců a RC Bílé Karpaty. Je jedním ze zakladatelů ekologického zemědělství v ČR (už od osmdesátých let). Dlouholetý propagátor ekologického hospodaření a poradce v ekologickém zemědělství. Působil řadu let i v rámci neziskových organizací: např. IS Kopanice, Svaz PRO-BIO. Podílel se na realizaci mnoha osvětových, vzdělávacích i propagačních aktivit a projektů zaměřených na podporu ekologického zemědělství, zejména ve Zlínském kraji a na Hodonínsku. Byl také jedním ze spolupořadatelů Bělokarpatských konferencí. Zapojuje se do osvětových projektů a programů LÍSKY, spolupracuje při exkurzích na farmy, tvorbě výukových materiálů.“ vyzdvihla jeho přínos EVVO v regionu předsedkyně LÍSKY Iva Koutná.

Konferenci připravila Líška, z.s., SVČ Klubko Staré Město, DDM Šikula Uherské Hradiště, VIS Bílé Karpaty, ALCEDO – středisko volného času a plavecká škola Vsetín, ZŠ a MŠ Větrná Uherské Hradiště s finanční podporou Zlínského kraje, MŽP a Strategie AV 21.

Všechny výstupy z konference budou postupně k dispozici na <http://www.liska-evvo.cz/doc/krajska-konference>

Kontaktní osoba: Iva Koutná, infoevvo@seznam.cz, tel: 605 806 840

<https://www.liska-evvo.cz/doc/xxii-krajska-konference-o-environmentalnim-vzdelavani-vychove-a-osvete-ve-zliskem-kraji>

Ceny za přínos rozvoji EVVO ve Zlínském kraji za rok 2023**osobnost EVVO Zlínského kraje 2023**

Ing. Milan Drgáč PRO-BIO Svaz ekologických zemědělců, RC Bílé Karpaty a také OSVČ

ředitel školy / manažer nevládní neziskové organizace

Mgr. Lubomír Klátil ZŠ Zlín, Štípa
Mgr. Petr Filgas ZŠ Valašská Polanka
Bc. Dagmar Dubnická MŠ Horní Lideč

koordinátor EVVO, pedagog, lektor

RNDr. Bořek Navrátil ZŠ Vsetín, Rokytnice
Mgr. Dana Hozová ZŠ Hulín
Bc. Alena Kužmová ZŠ Vsetín, Ohrada
Mgr. Eva Vlasatíková ZŠ Zlín, Štípa
Mgr. Petra Horáčková Vzdělávací a informační středisko Bílé Karpaty, o.p.s.

pracovník/dobrovolník neziskové organizace

Mgr. Karolína Mikulcová LÍŠKA, z.s.
Bc.&Bc. Jitka Datinská ZO ČSOP Veronica, pracoviště Hostětín
Kristina Koutná LÍŠKA, z.s. / Střední škola KOSTKA
Simona Šarmanová LÍŠKA z.s. / Střední škola KOSTKA

veřejná správa / politik

Jaroslav Holý zastupitel obce Kašava

žák základní/střední školy

Jakub Kocháň ZŠ a MŠ Větrná Uherské Hradiště
Jan Zábranský ZŠ a MŠ Větrná Uherské Hradiště

podnikatelský sektor

Ing. Bohumila Holeňová Městské lesy Vsetín, a.s.
Ing. Milan Drgáč PRO-BIO Svaz ekologických zemědělců, RC Bílé Karpaty a také OSVČ

škola / školské zařízení / nevládní nezisková organizace

Základní škola a Mateřská škola Nezdenice, okr. Uherské Hradiště Školní 35, Nezdenice 687 32
MŠ Na Kopečku, Vsetín MŠ Na Kopečku, Vsetín

projekt / aktivita / program v oblasti EVVO

Vzhůru do mokřadu, ZO ČSOP Veronica, pracoviště Hostětín
Dny regionální přírody ZŠ a MŠ Větrná Uherské Hradiště

Mladí lidé hledají pomoc hlavně ve svém okolí, ukazuje nový průzkum

Podle dat z nového výzkumu se o téma duševního zdraví zajímá více než 65 % dětí a mladých lidí ve věku 12–19 let. Středoškolských a vysokoškolských workshopů se zúčastnilo už více než 13.000 studentů a studentek.

Tiskovou zprávu a shrnující prezentaci k výzkumu najdete zde https://bit.ly/pruzkum_ND_T-Mobile_G82_2023

<https://nevypustdusi.cz/2023/10/20/dusevni-zdravi-zajima-dve-tretiny-deti-vysledky-noveho-pruzkumu-spolecnosti-t-mobile-organizace-nevypust-dusi-a-agentury-g82-ukazuji-ze-mladi-lide-hledaji-pomoc-hlavne-ve-svem-okoli/>

Projekt Měníme osnovy

V současném světě potřebujeme pro úspěšný život víc než jen vědomosti. Co jsme dříve nazývali školními osnovami, dnes zastřešuje termín rámcový vzdělávací program. A právě nyní prochází revizí. Projekt **Měníme osnovy** představí, jaké změny se chystají a jaký dopad budou mít na naše děti, a tedy i na naši společnost. Vysvětlí hlavní body celé revize a ukáže i příklady z praxe. Více na <https://menimeosnovy.cz/>

Wellbeing ve škole: Jak na pozitivní přístup k učení i k životu Lenka Felcmanová

Právě vychází on-line verze publikace Wellbeing ve škole: Jak na pozitivní přístup k učení i k životu 1., kterou pro vás napsala Lenka Felcmanová s podporou pracovní skupiny Wellbeing Partnerství pro vzdělávání 2030+.

Už název naznačuje velmi jasně, jak potřebného a aktuálního tématu se tato publikace dotýká.

Učitelská profese je bezesporu naplňující, ale zároveň velmi náročná, a proto musí být vědomá péče o osobní wellbeing coby prevence syndromu vyhoření její nedílnou součástí. Publikace nabízí několik nástrojů k podpoře osobního wellbeingu vyučujících a dalších pedagogických pracovníků a pracovníc. Aktivní péče o osobní wellbeing je velmi bohaté téma, proto je už nyní plánován další díl publikace, který se dotkne oblastí, na které se v prvním díle nedostalo.

Publikaci si můžete stáhnout a přečíst zde:

https://bit.ly/jak_na_wellbeing

<https://partnerstvi2030.cz>

Upozorňujeme na seriál ČT „Jak se dělá dobrá škola“ režiséra Michaela Kaboše a scénáristy Tomáše Feřteka

První díl se objevil na obrazovkách 6. září a dívat se a přemýšlet o jednotlivých dílech můžeme vždy ve středu od desíti večer na ČT2. Není to deset příběhů elitních alternativních škol, ale veřejných škol z různých míst naší republiky, které jsou prostě nějakým způsobem dobré.

Tiskovka s tvůrci seriálu v Karlových Varech na MFF:

<https://1url.cz/5uohm>

K seriálu Jak se dělá dobrá škola vyrobilo ČT edu několik animovaných videí. To první je o tom, čeho si má rodič všimnout, když se jde poprvé podívat do školy, kam bude chodit jeho dítě.

<https://edu.ceskatelevize.cz/video/15943-jak-poznam-dobrou-skolu-aneb-na-co-koukat-pri-dni-otevrenych-dveri>

I/3

Grantové výzvy

■ **Harmonogram výzev OP JAK na rok 2024 zveřejněn!**
Vydali jsme harmonogram výzev na příští rok a také aktualizovali harmonogram letošního roku. Aktuální harmonogramy rozdělené dle let naleznete na našem webu: bit.ly/Harmonogramvizev

■ **Výzva Základní granty**
Vyhlášovatel Nadace Open Society Fund Praha <http://nno.ecn.cz/index.stm?x=2763605&apc=nF2xx1-->

■ **Nová grantová výzva Nadace Partnerství**
Určená spolkům a dalším právnickým osobám i jednotlivcům. O grant ve výši až 150 tisíc korun na výsadbu stromů můžete žádat do ledna. Podrobnosti na webu www.nadacepartnerstvi.cz/granty Sážíme budoucnost.

■ **Podejte si žádost o grant u Nadace Partnerství**
Máte chuť udělat něco pro místo, kde žijete? Aktuální nabídku grantů sledujte na www.nadacepartnerstvi.cz/granty

O GRANTECH: Další otevřené výzvy zaměřené na výsadbu najdete na www.sazimebudoucnost.cz/

PROGRAM Tincta-Herbae • ateliér přírodního barvířství na VSETÍNĚ

Hlavním tématem DÍLEN, KURZŮ, PŘEDNÁŠEK a UKÁZEK ŘEMESLA je INDIGO a barvení v ekologické indigové kádi.

PRO DĚTI, PRO DOSPĚLÉ, PRO RODIČE S DĚTMI v příjemném prostředí ateliéru přírodního barvíře.

Možnost zakoupit POUKAZ na některou z aktivit jako VÁNOČNÍ DÁREK pro Vás i Vaše blízké.

Rezervace nutná: tel.: 732 994 552 • Info: tincta-herbae@centrum.cz

<https://www.facebook.com/TinctaHerbae>

PROGRAM 2023/2024

21 10.00 - 12.00 Ukázka barvířského řemesla
14.00 - 15.30 Dílna "Shibori"/dětí a dospělí (1,5h/450Kč)
16.00 - 18.30 Dílna "Indigo - textilní obraz"/dospělí (2,5h/800 Kč)

28 10.00 - 12.00 Ukázka barvířského řemesla
14.00 - 16.00 Dílna "Indigo - textilní obrázek"/dětí (2h/450Kč)

LISTOPAD

4 14.00 - 16.00 Dílna "Vlněný obraz malovaný rostlinami" (2h/450 Kč)
16.30 - 18.00 Přednáška "Přírodní barviva a Barevná symbolika (1,5h/300 Kč)

5 14.00 - 16.00 Dílna "Přírodní barviva pro dětské tvoření" děti (2h/300 Kč)
16.30 - 17.30 exkurze Ateliéru přírodního barvíře

11 9.00 - 17.00 Kurz "Přírodní barvení NADIVOKO" (7,5h/3.300 Kč)

12 14.00 - 16.00 Dílna "Plstěná ovečka"/dospělí a děti (2h/450 Kč)
16.30 - 18.00 Dílna "Herbář barvířských rostlin" /dospělí a děti (2h/450 Kč)

18 10.00 - 12.00 Ukázka barvířského řemesla
14.00 - 15.30 Dílna "Shibori"/dětí a dospělí (1,5h/450 Kč)
16.00 - 18.30 Dílna "Indigo - textilní obraz" dospělí (2,5h/800 Kč)

19 14.00 - 15.30 Přednáška "Modré tajemství ukryté v zelených listech rostlin aneb přírodní INDIGO" (1,5h/300Kč)
16.00 - 18.30 Dílna "Shibori šátek"/dospělí (2,5 h/1.200 Kč)

25 10.00 - 11.30 Dílna "Shibori"/dětí a dospělí (1,5h/450 Kč)
14.00 - 18.00 Dílna "Shibori šál a rostlinná barviva (4h/2.400 Kč)

26 10.00 - 16.30 Kurz "Přírodní barviva pro pedagogy" (6h/2.800 Kč)

PROSINEC

2 10.00 - 12.00 Ukázka barvířského řemesla
14.00 - 15.30 Dílna "Indigo - textilní obraz"/dětí (1,5h/450 Kč)
16.00 - 18.00 Dílna "Shibori šátek"/dospělí (2h/1.200 Kč)

3 10.00 - 11.30 Dílna "Vlněné vánoční ozdoby"/dětí (1,5 h/300 Kč)
14.00 - 16.00 Dílna "Vlněný obraz malovaný rostlinami (2h/450 Kč)
16.30 - 18.00 Přednáška "Přírodní barviva a symbolika barev (1,5h/300 Kč)

9 10.00 - 14.00 Vánoční mini-jarmark
14.00 - 16.00 Dílna "Vlněné vánoční ozdoby" /dospělí (2h/450 Kč)
16.15 - 18.15 Dílna "Plstěná ovečka"/dospělí a děti (2h/450 Kč)

10 10.00 - 14.00 Vánoční mini-jarmark
14.00 - 15.30 Dílna "Shibori"/dětí a dospělí (1,5h/450 Kč)
16.00 - 18.30 Dílna "Indigo - textilní obraz"/dospělí (2,5h/800 Kč)

16 15.00 - 16.30 Dílna "Vlněné vánoční ozdoby"/dětí (1,5h/300 Kč)
17.00 - 18.00 Exkurze barvířského ateliéru s ukázkou řemesla

17 15.00 - 17.00 Dílna "Vlněné vánoční ozdoby"/dospělí (2h/450 Kč)
17.00 - 18.00 Exkurze barvířského ateliéru s ukázkou řemesla

23 10.00 - 12.00 Dílna "Přírodní barviva pro dětské tvoření" /dětí (2h/300 Kč)
15.00 - 16.30 "Slunovratové malování rostlinnými inkousty" (1,5h/250 Kč)
16.30 - 17.30 Rozsvícení stroměčku s koledu

LEDEN

6 10.00 - 11.30 Dílna "Dopoledne (s) barvířem" /dětí (1,5h/300 Kč)
15.00 - 17.00 Dílna "Odpoledne (s) barvířem" /dospělí (2h/600 Kč)

7 14.00 - 16.00 Dílna "Vlněný obraz malovaný rostlinami" (2h/450 Kč)
16.30 - 18.00 Přednáška "Přírodní barviva a Barevná symbolika" (1,5h/300 Kč)

12 15.00 - 17.00 Dílna "RELAX malování přírodními inkousty" (2h/450 Kč)

13 10.00 - 11.30 Dílna "Shibori"/dětí a dospělí (1,5h/450Kč)
15.00 - 17.00 Dílna "Shibori - textilní obraz" /dospělí (2h/800 Kč)

ÚNOR

9 15.00 - 17.00 Dílna "Relaxační malování rostlinnými inkousty" (2h/450 Kč)

10 10.00 - 11.30 Dílna "Shibori textilní obrázek" /dětí (1,5h/450 Kč)
14.00 - 18.00 Dílna "Shibori šál a rostlinná barviva" /dospělí (4h/2.400 Kč)

17 10.00 - 17.00 Kurz "Rostlinné inkousty a tempery z hlínek" / (6h/2.200 Kč)

18 10.00 - 11.30 Dílna "Shibori"/dětí a dospělí (1,5h/450Kč)
15.00 - 17.00 Dílna "Shibori - textilní obraz" /dospělí (2h/800 Kč)

20-25 Prázdninové tvoření s Tincta-Herbae v ateliéru na Vsetíně

ŽÁKOVSKÉ SYMPOZIUM O GLOBÁLNÍCH PROBLÉMECH**Vsetínské školy za lepší svět**

10. ročník

Akce se uskuteční pod záštitou Mgr. Pavla Bartoně, místostarosty města Vsetín.

KLÍČOVÁ TÉMATA: • Udržitelný rozvoj • Cíle udržitelného rozvoje
• Změny klimatu • Odpovědná spotřeba • Fairtrade

Termín: pátek 10. listopadu 2023, 8.00 – 12.00 hodin

Místo: Maštaliska – Vsetín, Horní náměstí čp. 3 a 4

Pořadatelé: Město Vsetín • LÍSKA, z.s. • Klub ambasadorů Fairtrade
• Vzdělávací program Jeden svět na školách organizace Člověk v tísni, o.p.s.

Partneři: ZŠ Vsetín, Rokytnice

Žáci základních škol budou debatovat o globálních problémech současného světa. Hlavní téma „Život v dobách změn klimatu“.

Zveme týmy škol v počtu 5 žáků ze sedmých až devátých tříd a odpovídajících ročníků víceletých gymnázií (ideálně smíšené, kluky i holky).

DOPORUČENÍ A INFORMACE K AKCI:

Předpokládáme, že členové týmu budou aktivně řešit zadané téma, komunikovat, prezentovat a obhajovat své názory.

PŘIHLAŠOVÁNÍ do 3. 11. 2023 na
<https://forms.gle/VrD5WJznhVnd6zp8>

INFORMACE:
Iva Koutná, 605 806 840, infoevvo@seznam.cz

Zúčastněné týmy získají certifikát.
Škola získá zajímavé materiály do výuky.

Na místě bude připraveno občerstvení z místních a fairtradových surovin od

Ochoťuj
celkový z Vsetína

Během akce budou pořizovány fotografie. Akce bude přizpůsobena aktuálním hygienicko-protiepidemickým opatřením.

WEBINÁŘ ZDARMA

Mgr. Justina Danišová

Ing. Martin Kříž

6. 11. 2023

17:00 - 18:00

BADATELSTVÍ VENKU

pro 1. stupeň

UČITELNICE Učíme se venku

LEPŠÍ
ŠKOLA
2023

6. ročník podzimní konference pro zřizovatele škol

JAK SE DĚLÁ
DOBŘÁ LEPŠÍ ŠKOLA

7. 11. 2023 / Kongresové centrum Praha

EDUIN

Měníme školy.
S odvahou.

LÍSKA

Zlínský kraj
Kraj bez hranic

FS Dokopyjánek a z.s.Dokopy
Vás srdečně zvou na živé muzeum s tématem

Kováři

5.11. 2023 ve Vlachovicích
od 14:00 hodin

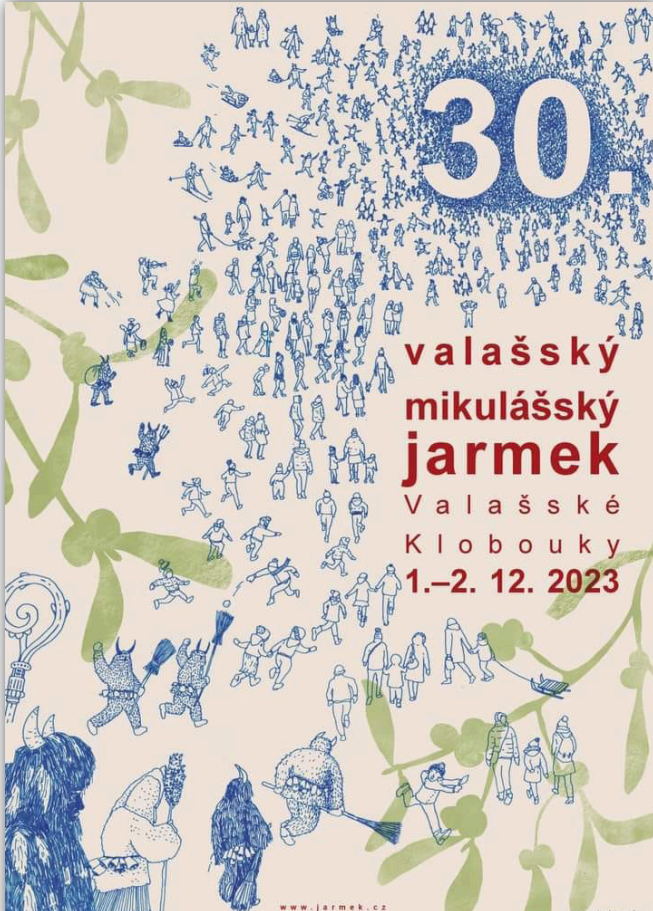
ukázka kovářského řemesla
zahraje JOE BAND
ochutnáte něco z muzejní kuchyně
upečete si hada na ohni
pro děti tvoření z drátu
možnost zakoupení kovářských výrobků
možnost komentované prohlídky muzea

Tož dojděte
Těšíme sa na Vás

30.

**valašský
mikulášský
jarmek**
Valašské
Klobouky
1.-2. 12. 2023

www.jarmek.cz

19 valašský krajkářský a řemeslný trh

17.–18. listopadu 2023

ZŠ Šafaříkova
Šafaříkova 726, 757 01 Valašské Meziříčí

pátek 10.⁰⁰–18.⁰⁰ • sobota 9.⁰⁰–17.⁰⁰

**Předvádění řemesel
a lidové tvorby.
Prodej originálních výrobků,
materiálu a pomůcek.**

Vstupné: děti 20,- Kč • dospělí 50,- Kč

facebook.com/valasskykrajcarskyaremeslnytrh

SVATOMARTINSKÝ TRH VE VIZOVIČÍCH

akce se koná pod záštitou ministra zemědělství Marka Výborného

11. 11. 2023, 9-15 hod
Státní zámek Vizovice

Osvětová kampaň STROMY a MY, 13. ročník

K 31. říjnu jsme ukončili 13. ročník kampaně.

Zapojilo se na 20 organizací a škol. Do podzimní výzvy stále přicházejí zprávy a fotografie o plnění úkolů, ke dni vydání rozesílky to je více než 10 škol. Děkujeme, že pečujete o STROMY a zajímáte se o své okolí.

Na jaře se můžete těšit na kampaň PTÁCI – žijí tady s námi.

Strom roku 2023

Vítězem ankety Strom roku se stává **Hruška v širém poli**, gratulujeme!

110 let stará hrušeň neobyčejného tvaru přežila neoborné zásahy i kolektivizaci a scelování polí. Svým unikátním vzhledem a majestátností si svůj nový titul určitě zaslouží, co myslíte?

Na těsném druhém místě se umístila Nepomyšlská lípa a třetí příčka patří Lípě na školní zahradě.

Letošní 22. ročník byl rekordní v počtu nominací (téměř 90 přihlášených stromů) i v počtu odeslaných hlasů (přes 28 000!)

www.stromroku.cz/finaliste/2023

Výsadba stromů

Říjen se přehoupal do druhé poloviny a to znamená, že je ten pravý čas k výsadbě nových dřevin. Jestli si nejste jisti, jak na to, mrkněte třeba na web Arniky:

<https://arnika.org/stromy/nase-temata/co-umi-strom/jak-zasadit-strom>

A pokud nemáte pozemek, kde byste mohli strom vysadit, nezapomejte, zapojit se můžete i jinak.

Více na <https://www.sazimebudoucnost.cz/>

Osvětové kampaně LÍSKY v roce 2023

Zapojte se do osvětových kampaní LÍSKY a podpořte s námi důležitá témata – **PTÁCI, PŘÍRODNÍ ZAHRADA, STROMY, FAIRTRADE a REGIONÁLNÍ PRODUKTY**, <http://www.liska-evvo.cz/doc/osvetove-kampane>

Organizováním vzdělávacích a osvětových akcí se můžeme podílet na **šetrnějším a odpovědnějším přístupu k přírodě a životnímu prostředí**.

Každá kampaň vychází z významného dne či **klíčové akce**. Ke kampani je sestaven **kalendář akcí**, zahrnující aktivity a programy zapojených a spolupracujících organizací, vydána **tisková zpráva**, osvětové a didaktické **materiály**, **metodické listy** či **pomůcky**. Ke zveřejnění a sdílení uvítáme náměty, příklady dobré praxe a materiály. Kampaň je prezentována v rozesílce Lísky, na webu a Facebooku.

Zapojit se můžete jako organizátoři nebo jako účastníci.

PTÁCI – ŽIJÍ TADY S NÁMI	PŘÍRODNÍ ZAHRADA – PŘÍRODA POD NAŠIMI OKNY	STROMY a MY	POCTIVĚ VYROBENÉ, SPRAVEDLIVĚ ZAPLACENÉ	POCTIVĚ VYROBENÉ, PODPORA MÍSTNÍ UDÍTELNÉ EKONOMIKY
1.–30. DUBNA	1. KVĚTNA – 30. ČERVENA	15. ZÁŘÍ – 31. ŘÍJNA	CELOROČNĚ	CELOROČNĚ
www.liska-evvo.cz	www.liska-evvo.cz	www.liska-evvo.cz	www.liska-evvo.cz	www.liska-evvo.cz
GARANT: Centrum ekologické výchovy Žabka při SVČ Klubko Staré Město	GARANT: DDM Škola Uherské Hradiště SPOLUPRÁCE: Centrum Veronica Hostětín	GARANT: Park ROCHUS, Uherské Hradiště	GARANT: LÍSKA, z.s.	GARANT: LÍSKA, z.s. SPOLUPRÁCE: IS pro rozvoj Moravských Kopanic VIS Bílé Karpaty, Veselí n. M., Centrum Veronica Hostětín, KOSENKA Val, Klobouky
KLÍČOVÉ AKCE: Mezinárodní den ptactva (1. 4.) Světový den vrbáčů (20. 3.) Mezinárodní dny ptačího zpěvu (7. 5.) Mezinárodní den stěhovavých ptáků (13. 5.) Evropský festival ptactva (7. 10.)	KLÍČOVÉ AKCE: Měsíc školní zahrady (1.–31. 5.) Den fascinace rostlinami (18. 5.) Světový den včel (20. 5.) Vikend otevřených zahrad (11.–11. 6.)	KLÍČOVÉ AKCE: Den stromů (20. 10.)	KLÍČOVÉ AKCE: Světový den pro Fair trade – Férová snídaně (13. 5.), Výstava na stromech (říjen)	KLÍČOVÉ AKCE: Měsíc biopotravin a ekologického zemědělství (září) Světový den jídla (16. 10.) Den původních odrůd jablek (21. 10.) dny otevřených dveří u výrobci a na farmách, exkurze, jarmarky, slavnosti, školní farmářské dny
KONTAKT NA GARANTA: cevzabka@klubkosm.cz	KONTAKT NA GARANTA: lenka.pavelcikova@ddmsikula.cz	KONTAKT NA GARANTA: michaela.odstrcilova@parkrochus.cz	KONTAKT NA GARANTA: infoevvo@seznam.cz	KONTAKT NA GARANTA: infoevvo@seznam.cz

JAK SE MŮŽETE ZAPOJIT:

1. Přípravou a realizací tematické akce

- soutěž, soutěžní výzva, výstava
- přednáška, beseda, promítání tematických filmů
- výukové programy a projektové dny pro školy
- semináře a workshopy
- exkurze a vycházky
- jarmark, slavnost, piknik, snídání

2. Účastí na některé akci či ve výzvě dané kampaně

3. Sdílením kampaně na vašem Facebooku, webu

- umístění banneru kampaně na váš web
- sdílení akcí na vašem FB, webu apod.
- sdílení zkušeností, příběhů, příkladů dobré praxe, poradenství či námětů na facebookové stránce dané kampaně

Co je potřeba pro zapojení udělat:

Odeslat přes GOOGLE formulář základní info o akci

<https://forms.gle/PfflWtjijunJYv37H9>

Doporučené termíny odeslání formuláře:

Ptáci do 15. března
Přírodní zahrada do 15. dubna
Stromy a my do 5. září
Pokud budete pořádat **Férovou snídání**,
registrujte se na www.ferovasnidane.cz

Pozvánky, plakáty (v pdf i jpg) zasílejte na kontaktní e-mail. Nezapomeňte přidat název kampaně, příp. logo Lísky – kvůli společné propagaci, identitě a vyjádření pospolitosti.

KONTAKT:

LÍSKA, z.s. • www.liska-evvo.cz
infoevvo@seznam.cz • tel.: 605 806 840

Nabídku vzdělávacích akcí na rok 2024 zveřejníme v dalších rozesílkách.

Vzdělávací programy LÍSKY a členských organizací:

Pro školy a školská zařízení i neziskové organizace připravujeme vzdělávací programy.

TÉMATA VZDĚLÁVACÍCH PROGRAMŮ:

- Rozšiřující studium pro školní koordinátory EVVO.
- EVVO v kostce.
- Učíme se venku.
- Učíme se s POLY (polytechnické vzdělávání) – MŠ, ŠD, SVČ.
- Formy a metody výuky k rozvoji přírodovědné gramotnosti (polytechnické vzdělávání).
- Badatelsky orientovaná výuka – ZŠ.
- Projektová a tematická výuka v EVVO – ZŠ, SŠ.
- Školní přírodní zahrada – plánování a budování, praktická péče o zahradu s dětmi, využití ve výuce, vč. proškolení týmu k využití nové zahrady či prvků.
- Ekologizace provozu školy v praxi.
- Výtvarné, rukodělné a řemeslné činnosti.
- Osobnostně sociální rozvoj pedagogů.
- Lektorské dovednosti.
- Tematická exkurze za příklady dobré praxe (přírodní zahrada, farma, polytechnika apod.).

Pro neziskové organizace nabízíme workshopy a konzultace:

- strategické plánování
- práce s veřejností, s médii, prezentační dovednosti, marketing
- facilitace malých skupin a plánování
- lektorské dovednosti
- tematické exkurze za příklady dobré praxe

Akci zajistíme i na míru pro skupiny pedagogů z jedné či více škol, např. v rámci projektu MAP, OP JAK. Pro účastníky vzdělávání nabízíme i metodiky, pomůcky a další materiály.

INFORMACE A PŘIHLÁŠKY: infoevvo@seznam.cz

V LÍSCĚ Vám poradíme:

- Jak se zapojit do zajímavých projektů pro školu či organizaci.
- Jaká je nabídka vzdělávacích programů v našem regionu i mimo něj. Připravíme či vyhledáme pro vás vzdělávací program na míru.
- Jaká je nabídka regionálních osvětových akcí, kampaní, soutěží a jak se do nich zapojit.
- Kde získat finanční zdroje.

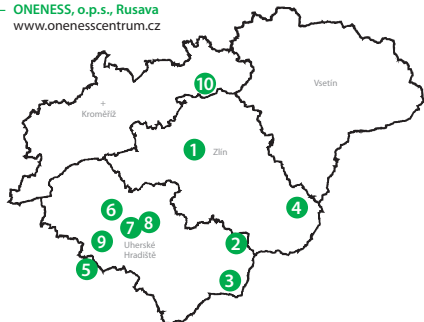
Zajistíme konzultace k tématům:

- strategické plánování,
- komunitní rozvoj, facilitace veřejných setkání,
- příprava a zpracování projektové žádosti na získání finančních zdrojů, vč. tzv. „ŠABLON“,
- realizace konkrétních akcí a programů pro různé cílové skupiny, vč. aktivit do tzv. „ŠABLON“ či implementaci Místních akčních plánů rozvoje vzdělávání,
- přírodní zahrada** – plánování, podíl na zpracování projektové dokumentace, vč. architektonických návrhů, výběr prvků, didaktické využití pro aktivity s dětmi, proškolení pedagogů apod.,
- zelené úřadování.

Kontakt: 605 806 840, infoevvo@seznam.cz

Členské organizace LÍSKY, z.s.

- DDM Astra Zlín, p.o.
www.ddmastra.cz
- ZO ČSOP Veronica – Centrum Veronica Hostětín
www.hostetin.veronica.cz
- Informační středisko pro rozvoj Moravských Kopic, o.p.s.
www.lskopance.cz
- ZO ČSOP KOSENKA Valašské Kloubouky
www.kosenka.cz
- VIS Bílé Karpaty, o.p.s., Veselí nad Moravou
www.bilekarpaty.cz/vis
- SVC Klubko Staré Město, p.o., Žabka – centrum ekologické výchovy
www.klubkosm.cz
- Park Rochus, o.p.s., Uherské Hradiště
www.parkrochus.cz
- DDM Škola Uherské Hradiště, p.o., Přírodovědné centrum Trnka
www.ddmsikula.cz
- DDM Pastelka Uherský Ostroh, p.o.
www.ddmpastelka.cz
- ONENESS, o.p.s., Rusava
www.onenesscentrum.cz

Partneři a spolupráce

- ALCEDO – středisko volného času a plavecká škola Vsetín
www.alcedovsetin.cz
- ARPOK, o.p.s., Olomouc
www.arpok.cz
- Ekocentrum Na Pasece Veliková
www.napasece.net
- Masarykova veřejná knihovna Vsetín
www.mvk.cz
- Městské lesy Vsetín, s.r.o.
www.lesyvsetin.cz
- Místní akční skupina Hornolidečska
www.horniliddec.cz/mas-hornolidecska-z-s/ds-1007
- Muzeum regionu Valašsko, p.o., Vsetín
www.muzeumvalassko.cz
- Nadace Proměny Karla Komárka
www.nadace-promeny.cz
- NaZemí, Brno
www.nazemi.cz
- PAVUČINA
www.pavucina-sev.cz
- Středisko volného času Rožnov p.R., p.o.
www.svcroznov.cz
- Střední škola KOSTKA, s.r.o., Vsetín
www.kostka-skola.cz
- Učíme se venku
www.ucimesevenku.cz
- Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně
www.utb.cz
- Včelari Vsetín
Základní škola Vsetín, Ohrada 1876
www.zsohrada.cz
- Základní škola Vsetín, Rokytnice 436
www.zsrokytnice.cz
- Základní škola Vsetín, Sychrov 97
www.zssyehrov.cz

Programy a služby LÍSKY a dalších organizací pro školy a školská zařízení, neziskové organizace na podporu EVVO v regionu

■ **Knihovna LÍSKY:** publikace a metodiky z oblasti EVVO, pedagogiky a didaktiky, lektorských dovedností, řízení neziskových organizací, volnočasových aktivit, ochrany přírody a krajiny i z dalších oblastí. **Výpůjční doba v otvíracích hodinách kanceláře LÍSKY, www.liska-evvo.cz/doc/knihovna**

■ Školám s trvalejším zájmem o environmentální výchovu doporučujeme zapojení do **programu MRKEV** (základní a střední školy) a **programu Mrkvička** (mateřské školy). Veškeré informace o podmínkách registrace naleznete na: www.pavucina-sev.cz, sekce Pro školy.

Krajským koordinátorem ve Zlínském kraji je ALCEDO – středisko volného času Vsetín, zde získáte další informace, alcedo@alcedovsetin.cz

I/6 Výukové programy, projektové dny pro školy a školská zařízení

DENNÍ A POBYTOVÉ VÝUKOVÉ PROGRAMY, PROJEKTOVÉ DNY A EXKURZE PRO ŠKOLY PŘIPRAVUJÍ:

- **ALCEDO – středisko volného času Vsetín**
www.alcedovsetin.cz
- **Centrum ekologické výchovy Žabka při SVČ Klubko Staré Město,**
www.cevzabka.xf.cz/vp.html
- **Centrum Veronica Hostětín,**
www.hostetin.veronica.cz/skoly
- **Dům dětí a mládeže ASTRA Zlín**
www.ddmastra.cz/vyukove-programy
- **Envicentrum Pro krajinu Vysoké Pole,**
www.prokrajinu.eu
- **Muzeum regionu Valašsko, p.o., Vsetín,**
www.muzeumvalasko.cz
Hvězdárna Vsetín
www.hvezdarna-vsetin.cz
- **Park ROCHUS, o.p.s., Uherské Hradiště,**
www.parkrochus.cz
www.skanzenrochus.cz
- **Přírodovědné centrum Trnka při DDM Šikula Uherské Hradiště,**
www.ddmsikula.cz
- **TINCTA-HERBAE ATELIÉR PŘÍRODNÍHO BARVÍŘSTVÍ**
tincta-herbae@centrum.cz
- **Vzdělávací a informační středisko Bílé Karpaty, Veselí nad Moravou,**
www.bilekarpaty.cz/vis

VÝUKOVÉ PROGRAMY A PROJEKTOVÉ DNY LÍSKY

PROJEKTOVÉ DNY S LÍSKOU PRO MŠ, ZŠ, ŠD A SVČ

Tematický projektový den ve škole i mimo ni na podporu inovativního vzdělávání dětí/žáků a projektové výuky, které vede k rozvoji osobních a sociálních kompetencí dětí a žáků.

Témata:

- přírodovědné vzdělávání,
- EVVO a vzdělávání k udržitelnému rozvoji, rozvoj podnikavosti a kreativity.

Více na: <https://www.liska-evvo.cz/doc/projektove-dny>

Součástí programu je i dodání agendy dle individuální dohody mezi školou a Lískou. Cenu stanovíme po upřesnění programu (rozsah, počet dětí, vzdálenost).

Z farmy na náš stůl, aneb zdravě hravě o původu a zpracování potravin

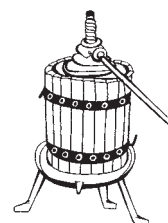
Ve dvouhodinovém programu se děti prostřednictvím velké deskové hry seznámí s důležitými pravidly při přípravě a skladování potravin a připraví si zdravou svačinku.

Místo konání: třída s přístupem k vodě (mytí rukou, nádobí)

Doporučeno: I. st. ZŠ, ŠD

Počet účastníků: 1 třída

Rozsah: 2 hodiny / po dohodě se školou lze připravit i jako projektový den v rozsahu 4 x 45 minut

Školní farmářský den

Hlavními tématy celodenního projektového dne je původ jídla, význam sezónních a místních surovin pro přípravu pokrmů, zdravá výživa, zdravý životní styl, regionální produkty, podpora a rozvoj trhu a odbytu biopotravin, místní udržitelná ekonomika, potravinová soběstačnost a bezpečnost.

Dopolední část je zaměřena na práci dětí a vrstevnické učení, odpolední část jako prezentace výstupů práce dětí rodičům a veřejnosti. Do obou částí programu jsou vloženy ukázky práce výrobců a řemeslníků.

Místo konání: venkovní areál školy, příp. obce

Doporučeno: ZŠ, příp. MŠ

Škola získá metodiku s příklady dobré praxe, metodickou podporu během přípravy i realizace. Domluvíme účast regionálních výrobců, zajistíme aktivity do programu i propagaci.

Školní farmářský den

JEDINEČNÝ PROJEKTOVÝ TEMATICKÝ DEN PRO CELOU ŠKOLU

www.liska-evvo.cz/doc/skolni-farmarsky-den-6

PŘIHLAŠOVÁNÍ: infoevvo@seznam.cz

Simulace farmářského trhu, vrstevnické učení, ukázky práce a workshopy výrobců, řemeslníků a farmářů.

LÍSKA

Zlínský

kraj

LÍSKA

Zlínský kraj

Rozesílka LÍSKY 17/2023

strana 9

PODPORA INOVATIVNÍHO VZDĚLÁVÁNÍ A PROJEKTOVÉ VÝUKY,
ROZVOJ PŘÍRODOVĚDNÉ, MATEMATICKÉ A ČTENÁŘSKÉ GRAMOTNOSTI.

VÝUKOVÉ PROGRAMY A PROJEKTOVÉ DNY LÍSKY PRO MATEŘSKÉ A ZÁKLADNÍ ŠKOLY

témata:

PŘÍRODA, ZAHRADA,
VODA, ŘEMESLA,
TRADICE A ZVYKY,
PŘÍBĚHY JÍDLA

PŘIHLAŠOVÁNÍ: infoevvo@seznam.cz

Zlínský kraj

Ministerstvo životního prostředí

Učíme se venku s Lískou

Přiblížíme dětem svět přírody prostřednictvím rozmanitých činností, zkoumání, tvoření a prožitku.

Témata – v návaznosti na roční období:

živá zahrada – ptáci, bezobratlí, hmyz,
jarní rostliny, cyklus života,
voda, stromy,
čísla a písmena venku (rozvoj
matematické a čtenářské gramotnosti)
apod.

Místo konání: zahrada školy, přírodní prostředí v okolí školy

Doporučeno: od 5 let

Počet účastníků: 1–2 třídy

Rozsah: 4 × 45 minut

VODA – život v každé kapce

Zvýšení znalostí a dovedností v oblasti hospodaření s vodou, příčiny a dopady ohrožení vody, spotřebitelské chování a zodpovědné hospodaření s vodou.

Pedagog získá metodiku a pracovní listy pro práci s žáky před a po výukovém programu (VP), v souladu s projektovou výukou.

6. ročník: Voda na Zemi, koloběh vody v přírodě, příčiny a důsledky znečištění vody

7. ročník: Voda v krajině

8. ročník: Spotřeba vody

Místo konání: třída

Doporučeno: II. stupeň ZŠ a víceletých gymnázií

Počet účastníků: třída

Rozsah: min. 1 hodina + domácí práce žáků před VP, 1 hodina VP s lektorem, práce žáků po VP

Učíme se venku s POLY

Přiblížíme dětem řemesla, tradice a zvyky regionu prostřednictvím činností, tvoření a prožitku.

Témata:

praktické ukázky řemesel (např. práce se dřevem, pilkou, proutím, slámou, ovčí vlnou, barvení),
zvyky,
hry a hračky našich předků,
poklady z půdy,
cesta jídla na náš stůl apod.

Místo konání: zahrada, venkovní či vnitřní areál školy

Doporučeno: od 4 let

Počet účastníků: 1–2 třídy

Rozsah: 4 × 45 minut

Učíme se venku s Lískou v Arboretu Semetín

Přiblížíme dětem jedinečné místo prostřednictvím rozmanitých činností a prožitku.

Témata: příroda arboreta, hmyz, včely, rostliny, stromy, voda

Místo konání: Arboretum Semetín, Vsetín

Období: květen–červen, září–říjen

Doporučeno: MŠ 5–7 let, I. st. ZŠ

Počet účastníků: 1 třída

Rozsah: 4 × 45 minut

Možno připravit i jako výukový program (90 minut).

Projekt je spolufinancován Zlínským krajem. Ve spolupráci s Městskými lesy Vsetín, s.r.o. a vsetínskými včelaři.

VÝUKOVÉ PROGRAMY A PROJEKTOVÉ DNY pro MŠ a I. st. ZŠ

UČÍME SE VENKU V ARBORETU SEMETÍN S LÍSKOU

témata:

VODA,
STROMY,
VČELY

ARBORETUM Semetín
květen, červen, září, říjen 2023

KONTAKT: infoevvo@seznam.cz

LÍSKA, z.s. • www.liska-evvo.cz • infoevvo@seznam.cz • 605 806 840

LÍSKA

Zlínský kraj
Kraj bez hranic

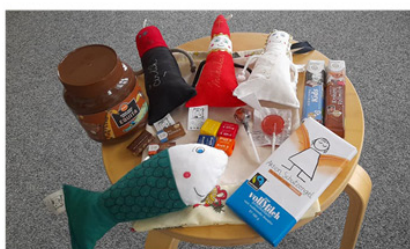
Rozesílka LÍSKY 17/2023

strana 10

NABÍDKA BALÍČKŮ K MIKULÁŠKÉ ČI VÁNOČNÍ NADÍLCE PRO MALÉ I VELKÉ

Na míru vám připravíme fairtradové balíčky – káva, kakao, čaj, čokoláda, sladkosti. Možno doplnit i výrobky z dílny Lukášovy šité hračky. Oblíbené u dětí, rodiny, kolegů či vašich obchodních partnerů.

INFORMACE A OBJEDNÁVKY: LÍSKA, z.s., Dolní nám. 429, 755 01 Vsetín
infoevvo@seznam.cz, 605 806 840

Hornácká farma Hrubá Vrbka

Nabídka krásných jedlých dárečků. Buď ve všední dny v Hrubé Vrbce 253, od 8:00 do 15:30 hodin, nebo na <https://www.hornackafarma.cz/darky/>

Květomluva Vlachovice

Přes 100 let stará valašská sušárna na ovoce a byliny sv. Františka, bělokarpatské louky a naše chudé, kamenité, na vysokém kopci rozeseté políčka bylin naší bylinné farmy. Nová, moderní valašská provozovna a všude přítomná omamná bylinná vůně. To je milovaný kousek „vlachovské“ krajiny, kde vše vzniká.

www.kvetomluva.cz

FÉR KAFFÉ VERONICA

KAVÁRNA, KTERÁ JE FÉROVÁ K LIDEM I K PŘÍRODĚ
Káva – domácí dezerty – zmrzlina – hostětínské BIO mošty vlastní ovocné produkty z přírodní zahrady – pečení na zakázku – dárky z regionu.

<https://kavarna.veronica.cz/>

Piju mošty, což ty?

Mošty a ovocné nápoje, sirupy, jablečný ocet.

<https://eshop.mostarna.bio/>

Dárky k Mikuláši i Vánocům rozhodně pořídíte na **30. Valašském mikulášském jarmeku ve Valašských Kloboukách!** A ještě se u toho pobavíte a dobře pojíte.

EKOSADY Komňa

Jako každý rok i letos si můžete nakoupit/objednat originální a hlavně zdravé vánoční dárečky! Potěšte své blízké kvalitou.

OBJEDNÁVKY:

tel. 734 322 900,
e-mail: edita.malцова@email.cz

VÁNOČNÍ NABÍDKA BIO PRODUKTŮ EKO SADY KOMŇA

KOLDOKOL

Premýšlíte už teď, co letos svým zaměstnancům, obchodním partnerům nebo společníkům nadělíte? Vytvoříme pro vás firemní balíčky na míru, oblíbené dobroty bez chemie a konzervantů, z těch nejlepších surovin.

<https://eshop.koldokol.cz/>

LUKÁŠOVY HRAČKY potěší a pomáhají

Nabídka na období Adventu, Mikuláše a Vánoc HRAČKY A DEKORAČNÍ PŘEDMĚTY

MIKULÁŠ, ANDÍLEK, ČERTÍK

cena 40 Kč

cena 40 Kč

cena 40 Kč

ZVONEK

Barvu zvonku lze zvolit ze vzorníku.

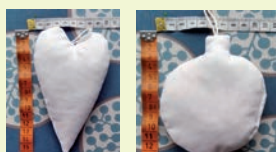
cena 35 Kč

FINANČNÍ VÝTĚŽEK Z PRODEJE BUDE POUŽIT NA REHABILITACI LUKÁŠE.

OBJEDNÁVKY: Renata Lažová • tel. 605 570 103 • renata.lazova@seznam.cz
Hračky můžete objednat přímo na Facebooku: <https://www.facebook.com/lukasovyhracky>.

KONTAKT: LÍSKA • www.liska-evvo.cz • infoevvo@seznam.cz • tel: 605 806 840

BÍLÝ POLOTOVAR K DOZDOBENÍ

cena 25 Kč/ks

DÁRKOVÝ PYTLÍK

cena dle velikosti
10, 15, 20 Kč

FINANČNÍ VÝTĚŽEK Z PRODEJE BUDE POUŽIT NA REHABILITACI LUKÁŠE.

LUKÁŠ je věčně usměvavý kluk s velkým srdcem. Do života vkročil s pořádným zdravotním omezením. Nutně potřebuje pravidelnou rehabilitaci, aby neskončil na vozíku. Maminka Renáta šije už mnoho let hračky pro radost dětí. Nám do Lísky šije rozmanité učební pomůcky, tematické panenky a figurky, bavlněné tašky, polštářky apod.

OBJEDNÁVKY: Renata Lažová • tel. 605 570 103 • renata.lazova@seznam.cz
Hračky můžete objednat přímo na Facebooku: <https://www.facebook.com/lukasovyhracky>.

KONTAKT: LÍSKA • www.liska-evvo.cz • infoevvo@seznam.cz • tel: 605 806 840

Líška

Zlínský kraj
Kraj bez hranic

Rozesílka LÍSKY 17/2023

strana 12

Měsíc školních zahrad na PODZIM

Inspirujte se našimi aktivitami a vezměte děti ven! Kdy? Až naprší a neuschne! Proč? Protože tématem letošního ročníku Měsíce školních zahrad je voda! Kápněte na to venku!

Oslavte s námi Měsíc školních zahrad

Měsíc školních zahrad pokračuje i na podzim! Připojte se ke stovkám škol a tisícům jednotlivců po celé České republice, kteří se s dětmi učí venku. Letos na vás čekají originální výukové aktivity, hry a úkoly, ve kterých hlavní roli hraje voda. Voda jako proměnlivý živý, životadárná tekutina i strážkyně křehké klimatické rovnováhy na planetě. Tak směle zažijte, bádejte a tvořte!

Výpravy do přírody za vodou rozvíjejí citlivost

Vydejte se s námi na cestu, která rozvíjí zručnost a kreativitu. Zveme vás ven k netradičnímu tvoření. Venkovní aktivity mohou fungovat jako brzda pro zklidnění, zastavení a odpočinek v uspěchané době. Zlepšují také náladu a podněcují fantazii. A pokud vyrazíte ve skupině, nabízejí navíc příjemné zážitky během tvořivě stráveného společného času s druhými.

Zažij vodu, tvoř s vodou, bádej s vodou

Připravili jsme pro vás 7 vodních výzev do zahrady či na výlet. Vyberte si z jednoduchých ochutnávek až po výzvy pro zkušené outdoorové a badatelské skupiny. Sdílením zážitků, fotek a inspirace na facebookové skupině Školní zahrada, se stanete součástí závěrečného slosování a můžete vyhrát krásné vodní ceny.

Jedna výzva navíc: Přemluvte kolegu nebo kamaráda a jděte do toho společně

Letos bychom chtěli vytáhnout ven opravdu každého. Budeme moc rádi, když oslovíte svou kolegyni nebo kolegu ze sousední třídy, rodiče vašich žáků nebo třeba vedoucího spřáteleného oddílu. Učení venku stmeluje, posiluje spolupráci, a navíc si společně určitě užijete i spoustu legrace.

Letos lákáme za vodou ven zkušené i nováčky. Zveme všechny pedagogy a třídní kolektivy, rodiny, lektory i kroužky. Pojďte ven! Vyzkoušejte si nové výzvy. Sdílejte své zážitky a zapojte se do losování o ceny.

JAK NA TO?

1. Vyberte si s dětmi výzvu nebo rovnou víc výzev,
2. vyrazte ven a užijte si čas s vodou:
3. žasněte, tvořte, bádejte, foťte.
4. Pozvěte ven někoho, kdo ven moc nechodí.
5. Sdílejte své zážitky ve facebookové skupině Školní zahrada (nebo na email vzdelavani@nadace-promeny.cz)
6. a čekejte na závěrečné losování. Máme pro vás přichystané krásné ceny, které vám pomohou na cestě ven.

JAK SDÍLET?

Zážitky z plnění venkovních výzev sdílejte ve facebookové skupině Školní zahrada.

Více na <https://www.mesickskolnichzahrad.cz/>

Arboretum Semetín

Nabízí krásné jedinečné zázemí pro výuku venku dostupné městskou hromadnou dopravou.

Najdete zde venkovní učebnu, výukový včelín a vodní prvek.

Arboretum můžete navštívit s vlastním programem, nebo si objednat projektový den či výukový program Lísky, jehož součástí je i návštěva VČELÍNA. Informace: infoevvo@seznam.cz

Arboretum Semetín je otevřeno od 1. května do 15. října, 8–18 hodin. Vstupné uhradíte u vstupní brány.

www.arboretumsemetin.cz

Jděte všichni k šípku

Už to zase všude lítá! Začala sezóna bacilů, tak vám musíme připomenout účinnou zbraň našich předků! **ŠÍPKOVÝ ČAJ S MEDEM** - dokáže uzdravit nejen tělo, ale i duši. Důležité je ho správně připravit. Máte vy speciální recept? Šípky obsahují extrémní množství vit. C, vit. B, třísloviny, organické kyseliny, cukry, minerální látky, flavonoidy, sílice, slizy, pektin, železo a další. Slouží jako prevence i léčba zánětů i infekcí, nadýmání i průjmů, léčba žaludku i anémie a mnoho dalšího.

Nejllepší je usušit co nejrychleji - tj. v sušičce do 60 °C (cca 1 a 1/2 dne) nebo v pootvěřeném troubě (to je rychlejší).

ČAJ Z CELÝCH PLODŮ

Má výraznější šípkovou chuť a sytější barvu. Nemusí se cedit přes plátýnko. Vařením se ale ztrácí vit. C. Přesto má tento nápoj stále léčivé účinky. Cca 100 g šípků se povaří v 1 l vody a nechá se přes noc louhovat. Poté se cca 20 min ještě povaří. První odvar je nejslabší a nejméně výrazný, dá se kombinovat i s bylinkami. Ale druhý a třetí odvar má silnější chuť i barvu. Ty my máme nejradši!

ČAJ Z DRCENÝCH ŠÍPKŮ

Plody (cca 50 g) se nadrtí např. v hmoždíři nebo mixéru, zalijí se večer 1 l teplé (ne vařící) vody a ráno se pouze zahřejí na cca 60 °C a následně přecedí nejlépe přes plátýnko nebo např. perlan. Druhý vývar se vaří max. 10 min.

Čím více je šípek červený, tím více má léčivých účinků. Na sušení jsou vhodné ještě tvrdé plody. Z těch už měkkých lze udělat protlak a marmeládu nebo třeba rovnou cucat čerstvě utržené, zkuste to!

Moderní medicína má své nesporné výhody, ale jít s dětmi na šípek na procházku, tvořit z něho a jiných podzimních plodů výzdobu, vytvářet vzpomínky na společně strávený čas... to jsou opravdové krásy nejen Lesního světa.

Zabořte ruce do hlíny a pusťte se spolu s dětmi do zahradnického dobrodružství. Taková školní zahrádka děti hodně naučí, stmelí komunitu a ještě prospěje přírodě.

Díky zahradničení děti prohlubují svůj vztah k živé přírodě, seznamují se s přírodními cykly a poznávají důležitost koloběhu a kontinuity. Učí se základům řemesla i potravinové soběstačnosti. Pěstují trpělivost, laskavost i zodpovědnost a radují se ze své práce a jejích výsledků.

PODZIMNÍ VÝSADBA

Na první pohled by se mohlo zdát, že článek o zahradničení nedává takhle na začátku října smysl. Právě teď je však ta správná doba založit školní sad nebo vysadit trvalky, aby vám už příští jaro dělaly radost.

Vyhrňte si rukávy a vrhněte se s dětmi na podzimní výsadbu. Nezapomeňte zapojit rodiče, ať taky přiloží ruku k dílu, vlastně nohu k rýči. Společné sázení (a v dalších letech setkávání nad dobrotami z úrody) stmelí komunitu.

• Školní sad

Na školní zahrádě nebo v okolí školky vysazujte až do prvních mrazíků ovocné stromy (třešeň, meruňka, slivoň, jabloň, hrušeň). Celý rok tak budete moci pozorovat jejich proměny a hlavně – v létě či na podzim se budete těšit ze sladkých plodů.

• Živý plot

Stávající plot kolem školní zahrady doplňujte až do prvních mrazíků výsadbou keřů. Živý plot je hezký na pohled a navíc funguje jako protihluková i protiprachová bariéra. A co teprve, když je ještě k tomu jedlý... Pro bezpečné ozobávání nekombinujte při výsadbě keře s jedlými (arónie, muchovník, josta, rybíz apod.) a jedovatými plody (brslen, krušina, pámelník, ptačí zob, řešetlák apod.). Pro jistotu děti učte, aby bobule nedávaly hned do pusy a sbíraly je do mističky. Máte tak šanci zkontrolovat, co se chystají sníst.

• Květinový záhon

Do poloviny října sázejte cibuloviny, které kvetou na jaře (sněženky, bledule, narcisy, tulipány apod.). Až si budete s dětmi povídat o prvních poslech jara, nebudete je aspoň muset hledat po všech předzahrádkách v okolí.

Zahradničení je báječná smyslová aktivita. Další najdete v článku [Proč do dětských her zapojit všechny smysly](#).

ZIMNÍ KLÍČENÍ

Pěstování se nemusíte vzdávat ani v zimě a předjaří. Pozorujte s dětmi počáteční fázi životního cyklu rostliny při nakličování semen (čočka, cizrna) nebo pěstování mikrozeleniny (řeřicha, rukola).

TIP: Pokud chcete s dětmi klíčky nejen pozorovat, ale také konzumovat, mějte na paměti, že třeba takové fazole jsou za syrova jedovaté. Při klíčení adzuki nebo mungo fazolek však nebezpečí nehrozí.

JARNÍ ZÁHONEK

Na jaře připravte školní záhonek, kam s dětmi vysejete oblíbenou zeleninu (ředkvička, hrášek, karotka) a zasadíte jahodníky. S pomocí rodičů vytvořte také bylinkovou spirálu.

Naučte děti pečovat o rostliny: zalévat, okopávat, plít. Mějte k dispozici zahradnické nářadí dětské velikosti, aby se malým zahradníkům dobře pracovalo.

Úrodu ze zahrádky zpracujte při společném vaření podle rad v článku [Jak děti motivovat ke zdravým stravovacím návykům](#).

ŽIVOČICHOVÉ V ZAHRADĚ

Přilákejte na zahradu živé tvory vhodnou výsadbou a různými skrýšemi. Vyprávějte dětem o koloběhu živin, potravním řetězci a významu opylovačů.

• Žížalí farma

Prozkoumejte s dětmi život v hlíně, pozorujte půdní živočichy, seznamte se s životem žížal. Biodepad z kuchyně noste do kompostéru a ukažte si velké žížalí kouzlo: jak vyčarovat kompost.

• Hmyzí hotel

Postavte domeček pro všechny ty užasně opylovače a ničitele škůdců. Pro nejjednodušší variantu vezměte krabici, kartonem ji rozdělte na pokojíčky a naplňte nejrůznějším materiálem (bambus, větvičky, seno, mech, kůra). Sledujte, kdo se u vás ubytovává.

• Ptačí ráj

Pomáhejte také ptákům, aby byla školní zahrada plná štěbetání. V rámci polytechnické výchovy vyrobte pítka, krmítka a budky. Pozorujte, které druhy k vám přilétají.

Přírodní zahrada je útočištěm živých tvorů i venkovní učebnou. V článku [Jak na venkovní výukové aktivity pro předškolní děti zjistíte, do čeho se venku pustit](#).

Nakonec ještě tipy na společné čtení k tématu zahrada:

- Kirsten Bradley: Ruce v hlíně
- Simona Čechová: František z kompostu
- Linda Marková: O zahradním skřítkovi
- Tereza Václavková: Jůlinka z jedlé zahrádky
- Lina Laurentová: Zahradníci ve městě
- Daniela Krolupperová: Zákeřné keře
- Kateryna Michalicyna: Kdo roste v zahradě

Zahradničení je skvělým způsobem, jak dětem ukázat zázraky přírody a učit je pečovat o životní prostředí. Takže jestli zatím nemáte školní zahrádku, založte ji ještě letos.

II/2 Tipy na publikace, časopisy, učební pomůcky a další pomocníky

■ Jak učit POLY

Podpora rozmanitých forem a metod výuky k rozvoji přírodovědné gramotnosti v MŠ (polytechnické vzdělávání, EVVO).

Průvodkyní programu je skřítková holčička POLY, která vás provede tématy **voda, země, vzduch, slunce a zahrada**. Připraven je akreditovaný vzdělávací program pro pedagogy, projektový den pro MŠ či ŠD, metodické a pracovní listy s náměty a návody na praktické aktivity, 5 sad pomůcek, které dokážeme vytvořit a sestavit dle potřeb školy.

Informace a objednávky: infoevvo@seznam.cz, 605 806 840
www.liska-evvo.cz/doc/jak-ucit-poly-6

Nabídka interaktivních výstav ze Střediska volného času Klubko Staré Město

www.cevzabka.xf.cz/interaktivni_vystavy.html

Pestrost ptačího světa – www.cevzabka.xf.cz/ptaci_svet.html

Bez vody není život – www.cevzabka.xf.cz/voda.html

Příroda a ekologie ve městě – www.cevzabka.xf.cz/priroda_mesto.html

Život s hmyzem – www.cevzabka.xf.cz/hmyz.html

Krajina v proměnách – www.cevzabka.xf.cz/krajina.html

Publikace DDM Šikula Uherské Hradiště, zdarma ke stažení na <http://ddmsikula.cz/index.php/1936-2/>

■ **Příroda do kapsy** – informační materiály pro poznávání přírody.
www.prirodadokapsy.cz

■ **Atelier V lese** – výukové aktivity a hry pro děti.
<https://www.facebook.com/ateliervlesedetem>

■ **Metodické i projektové materiály z dílny LIPKY Brno ke stažení zdarma.**
<https://www.lipka.cz/materialy-zdarma?idm=373>

■ **Motýli přiletěli z tiskárny**
Zbrusu nové A4 desky Život motýlů s klipem představují mimo pestrých dospělců i jejich živé rostliny, housenky a kukly. Ideální pro všechny, kteří neposedí a rádi se učí venku.
www.lipka.cz/lipka?idk=zbozi153

■ **MŮJ PRVNÍ ZÁPISNÍK** – inspirace na aktivity s dětmi,
www.muji1zapisnik.cz/
www.facebook.com/muj1zapisnik/

■ **MŮJ DRUHÝ ZÁPISNÍK**, Amélie Janíková
<http://www.muji1zapisnik.cz/>
Začíná nový školní rok **Můj první zapisník** a **Můj druhý zapisník** může být skvělým doplňkem pro vaše vyučování. Obě knihy začínají podzimem, takže začátek školního roku, je ideální pro začátek používání.

■ Nejnovější kniha Radky Rubešové
TVOŘÍME S PROŽITKEM

Jak rozvíjet dětskou kreativitu

Pro všechny, co tvoří s dětmi ve věku 2–10 let.

„Mým největším přáním je, aby se děti nebály svobodně tvořit a rodiče nebo pedagogové od nich neočekávali perfektní výsledek. Jsem přesvědčená, že důležitější je samotný proces tvorby a radost, kterou dětem objevování výtvarného světa přináší.“

www.radkarubesova.cz/kniha-tvorime-s-prozitekem

■ **24 dnů do Vánoc ilustrace Richard Jones**

Povídání o Vánocích: zkratíte si čekání na Štědrý den tím, že si o Vánocích něco přečtete, zazpíváte si koledy a prohlédnete si tuto adventní rozkládací knihu.

<https://www.svojtka.cz/24-dnu-do-vanoc/>

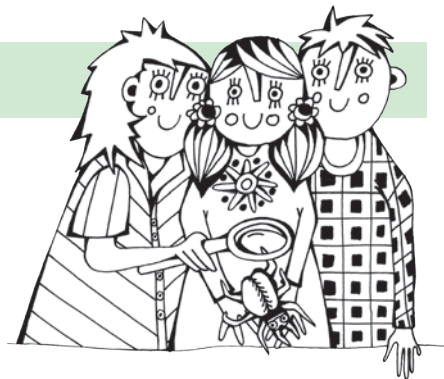
■ **KNIHA PŘÍBĚHŮ O LÁSCE K PŘÍRODĚ, RADOSTI ZE ŽIVOTA, PŘÁTELSTVÍ, SOUCITU, VDĚČNOSTI I LASKAVOSTI**

To všechno můžete prožívat každý den s vašimi dětmi, Človíčkem a jeho maminkou planetou Zemí. K tomu poznávání a objevování přírody a spousta nových dobrodružství s jeho kamarády Vítkem a Aničkou. Příběhy ilustrovaly starší děti pro ty menší a kniha má tak své jedinečné kouzlo.

Může se stát milým dárkem pod vánoční stromeček pro všechny děti od 4 do 8 let a jejich rodiče, prarodiče a vychovatele.

Podrobné informace a ukázky z knihy na DONIO
<https://www.donio.cz/clovicekdetem>

Naším cílem je dostat děti VEN. Podpoříme vás na cestě ven. Spojujeme učitele, rodiče i odborníky. Chceme, aby se každé dítě v ČR rozvíjelo zdravě díky tomu, že si hraje a že se učí v podnětném prostředí venku.

Výuka venku, v přímém kontaktu s přírodou a se světem, přináší dětem mnoho výhod, což jednoznačně potvrzuje praktická zkušenost ze škol i odborný výzkum. Učení venku je názornější, zlepšují se vzdělávací výsledky, roste motivace dětí k učení, posiluje se jejich zdraví.

Na webu www.ucimesevenku.cz poznejte 7 dobrých důvodů:

PROČ se učit s dětmi venku.

Inspirujte se, CO a JAK učit venku v různých předmětech.

Seznamte se s učiteli a řediteli, kteří venku učí.

Zjistěte, jaké pomůcky není třeba kupovat.

Vyzkoušejte osvědčené aktivity pro učení venku.

Přijďte na seminář.

Staňte se součástí i uzavřené skupiny **UČÍME se VENKU na facebooku!**

Sdílejte na webu či na facebooku také vaše příběhy a zkušenosti.

Doporučte tyto stránky přátelům a kolegům.

<https://ucimesevenku.cz/co-se-ucit-venku/>

METODIKY UČÍME se VENKU

Ušetřete si čas v hledání inspirace ven.

S metodikami Učíme se venku získáte hotové lekce, které můžete venku snadno využít.

Nově i jako elektronické publikace v PDF.

<https://ucimesevenku.cz/publikace/>

Ušetřete si čas v hledání inspirace ven.

S metodikami Učíme se venku získáte hotové lekce, které můžete venku snadno využít.

Nově i jako elektronické publikace v PDF.

<https://ucimesevenku.cz/e-sady-ven/>

Vylítejte se s dětmi venku

Inspirace pro družiny venku na

<https://ucimesevenku.cz/druziny/>

Jděte VEN

Inspirativní náměty pro pobyt venku:

www.jdeteven.cz

V LÍSCĚ jsme pro pedagogy vydali metodiku **Učíme se v zahradě s Ěpkou a Větvičkou** – náměty

na celoroční činnost s dětmi ve věku 4–8 let nejen v zahradě. Autory jsou Lenka a Petr Pavelčíkovi.

www.liska-evvo.cz/doc/liska-vydala-v-edici-orisek-novou-publikaci

Hrazeno v rámci projektu Ministerstva životního prostředí 2021.

7 DŮVODŮ, PROČ UČIT VENKU

1. Děti učení venku baví

Učení venku je názorné, třírozměrné a pestré. Přináší mnoho nových podnětů nejen pro naše smysly, ale i pro naše myšlení.

2. Zvyšuje zájem o učení

Spojení se skutečným světem přináší pocit smysluplnosti učení. Roste pocit uspokojení z vlastního učení. Snižuje se počet absencí.

3. Zlepšuje vzdělávací výsledky

Co se naučíme skrze zážitky venku, se v mozku ukládá hlouběji a snadněji se vybavuje. Kontakt s přírodou zlepšuje pozornost a soustředění.

4. Podporuje zdraví dětí

Pobyt a pohyb venku snižuje nadváhu a obezitu, zlepšuje fungování imunitního systému a snižuje počet nemocí.

5. Děti i učitelé jsou spokojenější

Kontakt s přírodou významně přispívá k duševnímu zdraví a pohodě. Snižuje stres, úzkost a deprese.

6. Posiluje vztahy mezi dětmi i s učiteli

Venku děti rozvíjí nejen své znalosti, ale současně i emoční a sociální inteligenci. Snižují se důvody ke vzniku agresivity a násilí.

7. Učit venku je přirozené

Děti se učily venku více než 99% lidské historie. Jsou na to připravené.

Nový projekt Písmena a čísla VENKU s Lískou

Hlavním cílem projektu je podpořit venkovní výuku na I. stupni základních škol, ve školních družinách, střediscích volného času a v mateřských školách.

Vytvořit, pilotně ověřit, realizovat a zajistit evaluaci 4 tematických programů pro cílové skupiny projektu (Místo, kde žijeme/Životní podmínky/ Ohleduplné chování k přírodě a ochrana přírody/ Současnost a minulost v našem životě).

Podpořit přípravu, vzdělávání a rozvoj lektorů, zázemí pro společnou tvorbu programů, sdílení zkušeností, evaluaci i oslovení dalších lektorů v regionu.

Připravit pomůcky pro lektory - materiální a didaktické vybavení pro venkovní výuku.

Zpracovat materiály pro venkovní výuku (příprava lektora, pracovní listy, šablony, foto návody apod.). Podpořit sdílení materiálů a aktivit programu Učíme se venku na školách a SEV v území.

Hrazeno v rámci projektu Ministerstva životního prostředí 2023.

Projekt Učíme se venku s LÍSKOU II, aneb jaro, léto, podzim, zima, v přírodě je vždycky prima

Vytvořili a ověřili jsme 21 nových aktivit pro I. stupeň ZŠ, připravili 8 projektových dnů, vydali motivační tematickou podložku s klipem, zajistili vzdělávání a přípravu lektorů.

Hrazeno v rámci projektu Ministerstva životního prostředí 2022.

II/4 Projekty pro školy, soutěže

- Badatelsky orientované vyučování, <http://badatele.cz/cz>
- Fairtradová škola, https://www.fairtradeskoly.cz/ft_skoly
- Globální rozvojové vzdělávání, www.globalnirozvojovavzdelavani.cz
- GLOBE – dlouhodobý vzdělávací program, <https://globe-czech.cz/cz>
- Jeden svět na školách (mediální vzdělávání), www.jsns.cz
- Mezinárodní program Ekoškola, <https://ekoskola.cz/cz>
- Odpovědná škola, www.spolecenskaodpovednostfirem.cz/odpovednaskola
- Skutečně zdravá škola, www.skutecnezdravaskola.cz
- Světová škola, www.svetovaskola.cz
- Škola pro udržitelný život, www.skolaprozivot.cz
- Učíme se venku, www.ucimesevenku.cz
- Žákovské parlamenty, www.skolaprodemokracii.cz

Škola pro udržitelný život v roce 2023

Škola, která aktivně mění své okolí, pomáhá žákům vytvářet si vztah k místu, dává žákům slovo, připravuje je na skutečný život, je otevřená komunitě a mění svět k lepšímu.

Žáci těchto škol spolu s dalšími partnery z obce přemýšlí o tom, co mohou udělat pro rozvoj své obce nebo okolí školy. Spolu pak postupně realizují navržené změny a tím mění k lepšímu místo, kde žijí a učí se (naplňují **místní Agendu 21**).

Vše se děje s ohledem na udržitelný rozvoj místa i světa a je tak praktickým příkladem naplňování **Cílů udržitelného rozvoje 2015–2030** (Sustainable Development Goals – SDGs) a **Strategického rámce České republiky 2030** na místní úrovni.

Více informací na www.skolaprozivot.cz

Ve Zlínském kraji se můžete obracet na Lísku, infoevvo@seznam.cz

HORNÍ
MARŠOV
s.p.s.

Ministerstvo životního prostředí

STÁTNÍ FOND
ŽIVOTNÍHO PROSTŘEDÍ
ČESKÉ REPUBLIKY

Tento projekt je spolufinancován
Státním fondem životního prostředí ČR
na základě rozhodnutí ministra životního prostředí.
www.mzp.cz www.sfpz.cz

Přehled soutěží najdete na www.liska-evvo.cz/doc/volny-cas

- Klimatická soutěž CO2 liga.
Celoroční program o ochraně klimatu pro 2. stupeň ZŠ/SS.
www.CO2liga.cz

II/5

Tipy na výlety, exkurze, výstavy

- Arboretum Semetín, Vsetín, www.arboretumsemetin.cz
- Archeoskanzen Modrá, www.archeoskanzen.cz
- Informační centrum Velké Karlovice, www.velkekarlovice.cz/informacni-centrum
- Muzeum Františka Skopalíka, Hulín, Záhlinice
- Muzeum Jana Amose Komenského v Uherském Brodě
- Muzeum Jihovýchodní Moravy ve Zlíně, www.muzeum-zlin.cz
- Muzeum Kroměřížska, www.muzeum-km.cz
- Muzeum regionu Valašsko, www.muzeumvalassko.cz
- Muzeum v přírodě Rochus, www.skanzenrochus.cz
- Muzeum v přírodě Rymice, www.muzeum-km.cz/muzeum-v-priode-rymice
- Muzeum zemědělské techniky našich dědů, Pravčice, www.muzeum-zemedelstvi-pravcice.cz
- Naučná stezka Boří, Divoky, Kroměřížsko <http://www.csopdivoky.cz/aktivity/naucna-stezka-bori/>
- Trezor přírody v Horní Lidči, www.trezorprirody.cz
- Valašské muzeum Rožnov p. R., Valašský rok, www.vmp.cz
- Zvonice Soláň, <https://www.zvonice.eu/>
- 14I15 Baťův institut Zlín, www.14-15.cz

LÍŠKA

Zlínský kraj
Kraj bez hranic

Rozesílka LÍSKY 17/2023

strana 17

CÍLE UDRŽITELNÉHO ROZVOJE

Kdo ušil naše tričko? Kdo vypěstoval kávu, kterou pijeme? Kdo nakupuje české zbraně? Kdo prodává v obchodu dole na rohu? Kam mizí naše odpady? Kdy vás naposledy požádal na ulici někdo o peníze? Proč se potýkáme s čím dál tím většími suchy a hrozivějšími povodněmi? Pokud si na tyto otázky odpovíme, zjistíme, že náš svět je propojený víc, než si myslíme.

Více než kdy dřív tak platí citát Johna Donneho, který již v roce 1624 pronesl, že "Žádný člověk není ostrov sám pro sebe". Z toho pro nás vyplývají nejen nové příležitosti, ale i výzvy.

Proto se téměř všechny státy světa, zástupci občanské společnosti, podnikatelské sféry, akademické obce i občané ze všech kontinentů rozhodli najít cestu jak těmto výzvám, jež souvisejí s rozvojem našeho světa, společně čelit.

Výsledkem této snahy jsou Cíle udržitelného rozvoje. Jedná se o dokument schválený členskými státy OSN.

Jednotlivé cíle naznačují oblasti a ukazují směry, kterými bychom se měli v následujících 15 letech vydat, pokud chceme přispět k rozvoji, který nebude probíhat na úkor společnosti ani přírody. Takovému rozvoji, který naplní potřeby současné generace bez toho, aniž by ohrozil životní podmínky generací dalších. Dokument obsahuje 17 cílů, kterých by mělo být dosaženo do roku 2030.

Konkrétní seznam všech cílů je a jejich podrobný popis naleznete v levém sloupci pod čísly jednotlivých cílů a na webových stránkách Informačního centra OSN. Pod každým cílem naleznete kromě nejdůležitějších informací a zajímavostí také tematický Metodický balíček www.osn.cz/osn/hlavni-temata/sdgs/, který je určen především pedagogům pro práci s tématem ve výuce.

Cíle se věnují těmto tématům:

Globální rozvojové vzdělávání

Globální rozvojové vzdělávání je celoživotní vzdělávací proces, který vede k porozumění ekonomických, sociálních, politických, environmentálních a kulturních procesů, které čím dál více ovlivňují životy lidí v globalizovaném světě. Rozvíjí dovednosti a podporuje vytváření hodnot a postojů tak, aby lidé byli schopni a ochotni aktivně se podílet na řešení lokálních a globálních problémů. (definice dle Národní strategie)

Globální rozvojové vzdělávání směřuje k přijetí zodpovědnosti za vytváření světa, kde mají všichni lidé možnost žít důstojný život.

HLAVNÍ TÉMATA GRV:

Globalizace a vzájemná závislost jednotlivých částí světa

- ekonomická globalizace včetně světového obchodu a etického spotřebitelství,
- kulturní, sociální a politická globalizace,
- migrace ve světě,
- mezinárodní instituce

Lidská práva

- základní lidská práva,
- dětská práva a práva seniorů,
- rovné příležitosti a tolerance k jinakosti,
- demokracie a dobré vládnutí,
- rovnost mužů a žen

Globální výzvy

- odstranění chudoby a nerovnosti,
- vyšší míra vzdělanosti,
- zdraví obyvatel,
- potravinové zabezpečení,
- přístup k nezávadné/pitné vodě,
- životní prostředí a klimatické změny,
- populační růst,
- mírová řešení konfliktů,
- odstranění digitální nerovnosti

Humanitární pomoc a rozvojová spolupráce

- rozvoj, jeho pojetí a kulturní podmíněnost,
- cíle udržitelného rozvoje,
- historie, motivy, principy humanitární pomoci a rozvojové spolupráce,
- aktéři mezinárodní humanitární pomoci a rozvojové spolupráce,
- aktivity České republiky a EU v oblasti humanitární pomoci a rozvojové spolupráce

Strategie GRV a osvěty o globálních souvislostech 2018–2030 ke stažení ZDE:

<https://arpok.cz/co-delame/globalni-rozvojove-vzdelavani/>

Možnosti zapojení škol najdete zde: <https://arpok.cz/pro-pedagogy>

Doporučené odkazy, videa a publikace

Cíle udržitelného rozvoje (SDGs)

17 Cílů udržitelného rozvoje (SDGs) představují program rozvoje na následujících 15 let (2015–2030) a navazuje na úspěšnou agendu Rozvojových cílů tisíciletí (MDGs). Více podrobných informací, studijní materiály, akční manuály a mnoho dalších zdrojů na ústřední stránce OSN k SDGs 17 Goals to Transform Our World. Najdete zde i odkazy na stahování ikon, publikací i filmů k SDGs v češtině.

www.osn.cz/osn/hlavni-temata/sdgs/

Největší lekce pro svět – jak se každý můžeme zapojit?

Organizace spojených národů vyhlásila 17 cílů udržitelného rozvoje, které musíme splnit do roku 2030. To však OSN nezvládne sama a potřebuje pomoc každého z nás. Jak se zapojit?

www.osn.cz/osn/hlavni-temata/sdgs/

www.youtube.com/watch?time_continue=73&v=bFWSFJTjP9E&feature=emb_logo

Co jsou to Cíle udržitelného rozvoje? Co je to udržitelný rozvoj?

A jak může pomoci každý z nás? Informační video vzdělávacího programu

Opravdový svět, Adra, o.p.s. www.youtube.com/redirect?event=video

www.adra.cz/opravdovysvet

III/2 Přírodní zahrady

- **Jak na přírodní zahradu** poradí Ekologický institut Veronica www.veronica.cz/?id=418
- **Kde jsou přírodní zahrady v Česku:** www.veronica.cz/ekomapa#k=priroda_zahrady&r=cr
- **Ukázkovou přírodní zahradu a sad najdete v Centru Veronica Hostětín,** <http://hostetin.veronica.cz/ukazkova-prirodni-zahrada-sad>
- **Ekozahrady,** <http://barevnezahrady.cz/ekozahrady/>
- **Osivo vhodné pro přírodní zahradu** nakoupíte na webu www.permaseminka.cz, nebo <https://www.permaland.cz/>
- Na webu LÍSKY najdete **odkaz Jak na školní přírodní zahradu,** www.liska-evvo.cz/doc/jak-na-skolni-prirodni-zahradu
Poradíme vám, jak na školní zahradu krok za krokem: plánování, zpracování projektu, výběr správných prvků pro přírodní zahradu, úprava, využití pro výuku i volnočasové aktivity, vč. architektonických návrhů zkušených architektů, zapojení rodičů a dalších partnerů. Poskytneme či zapůjčíme publikace a pomůcky.
- **Časopis Školní zahrada.**
Prostřednictvím webu www.skolni-zahrada.cz můžete dostávat zdarma **časopis Školní zahrada.** V tištěné verzi vychází jako příloha časopisu Bedrník. Na webu najdete mimo jiné i interaktivní **mapu školních zahrad,** kam můžete přidat i tu vaši.
- **Semínkovna – sázej, sklízej, sdílej**
Tak jako se v knihovně půjčují knihy, semínkovna nabízí osivo do vaší zahrádky. Tak jako se do knihovny knihy po přečtení vracejí, tak i při sklizni vaší zeleniny myslíte na sdílení sklizených semínek v semínkovně...
Semínkovna = osivo ke sdílení
Iniciativa vznikla v ČR v roce 2015 na podporu svobodného sdílení osiva, semenaření a přírodního zahradničení. Vzorem jí byly francouzské Les Grainotheques a americké The Seedbanks.
Semínkovny, ať už je to skříňka, košíček, krabička ap., jsou místem, kde zahradníci mohou mezi sebou bezplatně sdílet osivo ze svých zahrádek. Osivo by mělo být výhradně v „Bio“ kvalitě, tedy nemořené a z chemicky neošetřovaných rostlin. Mělo by jít o výsledek domácího semenaření. Semínka jsou nabízena bezplatně v malých dávkách pouze pro osobní spotřebu.
<https://seminkovny.com/>
V našem regionu najdete Semínkovny na <https://seminkovny.com/zlinsky-kraj/>
Základní škola Vsetín, Rokytnice
Kontakt: Semínkovna, ZŠ Vsetín, Rokytnice 436, 755 01 Vsetín
e-mail: seminkovnavsetin@centrum.cz
Centrum Veronica Hostětín
Kontakt: Centrum Veronica Hostětín, č.p. 86, 687 71 Hostětín
www.hostetin.veronica.cz
Semínkovna Zlín
Family Point Zlín na třídě Tomáše Bati 204 (bývalá Knihovna Františka Bartoše).
www.facebook.com/groups/SeminkovnaZlin/

III/3 Zelené okénko

Zelené úřadování

Zkrácený název pro environmentálně příznivé chování institucí financovaných z veřejných prostředků, jako jsou např. obecní, městské či krajské úřady, školy, domy s pečovatelskou službou. Zahrnuje systémová opatření zaměřená zejména na provoz a chování (např. oboustranný tisk dokumentů, zatahování žaluzií na noc) a nakupování.
Více na www.veronica.cz

Zelené nakupování

Způsob nákupu či zásobování, při kterém je brán ohled na dopad vybraného zboží a služeb na životní prostředí. Vybírají se produkty, jejichž negativní dopad na životní prostředí je co nejnižší. Kritéria, která se při tom berou v úvahu, jsou například recyklovatelnost, biologická rozložitelnost, materiální a energetická náročnost výroby, zdravotní nezávadnost, transportní vzdálenost od výrobce ke spotřebiteli atd.

Více na www.veronica.cz či www.umenivybirat.cz

III/4 Místní produkty, biopotraviny

- Lískový web www.poctivevyrobene.cz
- **Regionální značky** www.regionalni-znacky.cz
- **Kam ve Zlínském kraji pro regionální výrobky – váš rozcestník pro nákupy regionálních výrobků.** Najdete zde přehled téměř 300 farmářů a výrobců ze Zlínského kraje seskupených podle jednotlivých kategorií (mléko, maso, vejce, pečivo, ovoce, zelenina, potravinové doplňky aj.), ale také seznam tradičních řemeslníků, držitelů regionálních značek.
www.vyrobkyzkraje.cz
- Informační středisko pro rozvoj Moravských Kopanic, o.p.s. se sídlem ve Starém Hrozenkově má na svém webu **Tržnici regionální ekologické produkce ekofarem a výrobců biopotravin Zlínského kraje a Hodonínska.**
REGIONÁLNÍ KATALOG BIOPOTRAVIN A EKOLOGICKÉHO ZEMĚDĚLSTVÍ PRO SPOTŘEBITELE „Kam pro bio ve Zlínském kraji a na Hodonínsku“
www.iskopanice.cz
- **Mapa českých biopotravin,** <https://kde.lovime.bio/>

Systém Fairtrade a známka FAIRTRADE

Známka FAIRTRADE označuje výrobky, které splňují sociální, ekonomické a environmentální standardy nastavené mezinárodní organizací Fairtrade International. Zákazníky informuje o tom, že pěstitelé dostali za svou práci spravedlivou a stabilní výkupní cenu, která pokrývá náklady na udržitelné pěstování. Nákupem výrobků s označením FAIRTRADE tak zákazníci přispívají ke zlepšování životních podmínek drobných pěstitelů v zemích globálního Jihu (takzvaných rozvojových zemích). Kromě odpovídající výkupní ceny dostávají pěstitelé zapojení do systému Fairtrade ještě fairtradový příplatek, který mohou použít k investicím do rozvoje svých farem a svých komunit, a to na základě demokratického rozhodování členů komunity.

LÍSKA je

- členem pracovní skupiny pro **Fairtradové město Vsetín**,
- členem **Fairtrade Česko a Slovensko**,
<https://www.fairtrade-cesko.cz/#!>
- místním podporovatelem **Fairtrade**,
http://fairtradovamesta.cz/mistni_podporovatele

Fairtrade Česko a Slovensko, z.s.,

je platformou organizací občanské společnosti, které se zabývají etikou obchodu, globálním rozvojem, udržitelnou spotřebou, ochranou životního prostředí a lidských práv.

Již od roku 2004 pracujeme na zvyšování informovanosti o principech a smyslu systému Fairtrade. V České republice a na Slovensku zastupujeme globální organizaci Fairtrade International, jsme garantem vysoké kvality a důvěryhodnosti ochranné známky FAIRTRADE. Monitorujeme český a slovenský trh s fairtradovými výrobky a podporou uvědomělé spotřeby napomáháme k tomu, aby se fairtradové výrobky v co nejvyšší míře dostávaly do obchodní sítě v ČR a na Slovensku. Vedle spolupráce s obchodníky působíme také na širokou veřejnost, a to prostřednictvím aktivit, na kterých se podílíme, jako jsou kampaně Fairtradová města, Fairtradové školy nebo happening Férová snídaně.

Více na www.fairtrade-cesko.cz.

Fairtrade Česko a Slovensko přináší novinky ze světa Fairtrade

Dopady na pěstitele a situaci celkově sledujte na webových stránkách a sociálních sítích Fairtrade Česko a Slovensko <https://fairtrade-cesko.cz/>

TŘI MOŽNOSTI PODPORY FAIRTRADE:

SPOTŘEBOU

OSVĚTOU

VZDĚLÁVÁNÍM

Podpořte s námi povědomí o systému certifikace Fairtrade

Fairtrade Česko a Slovensko, jehož je Líška členem, spustilo další kampaň na podporu zvýšení povědomí české a slovenské veřejnosti o systému certifikace Fairtrade a hodnotách, které reprezentuje: **spravedlivá odměna za práci, zákaz dětské a nucené práce, pěstování šetrné k životnímu prostředí.**

Kampaň můžete šířit a sdílet na sociálních sítích **Facebook**, **Twitter**, **YouTube**, **Instagram**. Na speciálních odkazech webových stránek **CZ** i **SK** najdete podklady. Děkujeme.

Pomáháme

LÍSKA pomáhá konkrétními počiny nebo upozorňuje na projekty a programy, které přinášejí pomoc potřebným. Vy můžete pomáhat s námi:

Korunka pomáhá

Pomáhá nemocným a opuštěným dětem především ve Zlínském kraji a nejbližším okolí, www.korunkaluhacovice.cz

Dobry anděl

Nadační fond DOBRÝ ANDĚL pomáhá rodinám s dětmi, které postihla rakovina nebo jiné závažné onemocnění, www.dobryandel.cz

Čalantika – centrum pro vzdělávání a volný čas v Bangladéši

Vzdělávací centrum pro děti a jejich rodiny žijící ve slumu v bangladéském hlavním městě Dháka, <http://www.calantika.cz>

Člověk v tísni – Skutečná pomoc – Skutečný dárek

Pro více informací navštivte www.clovekvtisni.cz.

O pomoci v ČR se dozvíte na www.lepsiskolaprovsechny.cz

Koalice proti palmovému oleji

Nezávislá platforma organizací i jednotlivců, která usiluje o snížení celosvětové nadbytečné spotřeby palmového oleje. LÍSKA je členem. <http://www.stoppalmovemuoleji.cz/>

Chráme mořské želvy

Nádherné tvory, žijící na Zemi více než 110 miliónů let. www.morskezelvy.cz

ZOO Zlín

www.zoozlin.eu/sponzorstvi/
<https://shop.zoozlin.eu/kategorie/2-darky>

LÍSKA, z.s.

Dolní náměstí 429
755 01 Vsetín

infoevvo@seznam.cz
www.liska-evvo.cz

Aktivity LÍSKY podporují Zlínský kraj, město Vsetín, Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy, Ministerstvo životního prostředí, SFŽP, FAIRTRADE Česko a Slovensko, GALVAMET, s.r.o. Vsetín, Městské lesy Vsetín, TG TISK, s.r.o., Lanškroun, AVIS – elektronika, s.r.o., Vsetín, Josef Spitzer, papírnictví Stanislav Olšák, Vsetín, členové Klubu LÍSKY, dárci programu DARUJME.cz

Pokud si nepřejete informace touto cestou dostávat, nebo u vás došlo ke změně adresy, prosím, neváhejte nás kontaktovat.

Environmentální informační servis LÍSKY

- Pravidelná elektronická rozesílka, www.liska-evvo.cz/rozesilka
Rozesílku tvoří pozvánky na vzdělávací a osvětové akce, akce pro děti a mládež, informace o změnách v legislativě, o dění v oblasti EVVO a neziskového sektoru, o vyhlašovaných grantech, publikacích, pomůckách, zajímavé články, odkazy i příklady dobré praxe.
- Webové stránky, www.liska-evvo.cz
- Facebook a Instagram Lísky i osvětových kampaní.
- Knihovna, www.liska-evvo.cz/doc/knihovna
- Prodej a distribuce publikací, materiálů a pomůcek k EVVO.
- Krajský Kalendář akcí EVVO ve Zlínském kraji na www.liska-evvo.cz/akce
Přehled akcí v regionu i mimo region. Pozvánky na vaše akce, programy, besedy, výstavy, exkurze, semináře, tábory apod., stejně jako zprávy a fotografie z uskutečněných projektů a akcí ke zveřejnění můžete zasílat na adresu infoevvo@seznam.cz
- Osvětové a informační kampaně, www.liska-evvo.cz/doc/osvetove-kampane
- Aktuální nabídka vzdělávacích akcí Lísky, pozvánky a přihlášky ke stažení, www.liska-evvo.cz/doc/seminare-a-kurzy-pro-ucitele

Kancelář LÍSKY, z.s. najdete v oranžové rohové budově na Dolním náměstí 429 na Vsetíně, 1. patro (vchod z ulice Mostecká průchozí chodbou budovy PETRKLÍČ do dvora, vchodové dveře jsou ze zadní části oranžové budovy, nebo přímo dvorem kolem budovy OSSZ Vsetín, od řeky Bečvy).

Otevřeno: pondělí – čtvrtek, 8.30–15.00 hodin

Najdete zde Férový obchůdek s fairtradovými výrobky – káva, čaj, kakao, čokolády, sušenky, koření atd., ručně šité Lukášovy hračky a knihovnu s posezením.

www.liska-evvo.cz

Lísku najdete i na FACEBOOKU – přidejte se k našim tématům na stránkách:

Sdružení Líska / Jak učit POLY

Sdružení Líska / Ptáci – žijí tady s námi

Sdružení Líska / Přírodní zahrada – příroda pod našimi okny

Sdružení Líska / Stromy a my

Sdružení Líska / Poctivě vyrobené, spravedlivě zaplacené

Sdružení Líska / Poctivě vyrobené – podpora regionálních produktů ve ZK

Sdružení Líska / Cesty za poklady ve Zlínském kraji

Rozesílku připravuje a rozesílá LÍSKA, z.s. s finanční podporou Zlínského kraje.

Distribuci pro síť škol Mrkvička a MRKEV zajišťuje ALCEDO – středisko volného času a Plavecká škola Vsetín, www.alcedovsetin.cz

Inovace informačního a komunikačního servisu byla podpořena z Programu Švýcarsko-české spolupráce. Supported by a grant from Switzerland through the Swiss Contribution to the enlarged European Union.

LÍSKA

Zlínský kraj
Kraj bez hranic

Rozesílka LÍSKY 17/2023

strana 21